

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 4S/45/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8014200697
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Zoľáková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8014200697.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Zoľákovvej a členiek senátu Mgr. Magdalény Želinskej a JUDr. Kataríny Morozovej Nemcovej, v právnej veci žalobcu JUDr. U. M., bytom vo Z., I. XXX/XX proti žalovanej Sociálnej poisťovni, ústredie, ul. 29. augusta č. 8, 813 63 Bratislava 1 o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovanej zo dňa 24. marca 2014 č. 19141-4/2014-BA na základe žaloby jednohlasne takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozhodnutie žalovanej zo dňa 24. marca 2014 č. 19141-4/2014-BA v spojení s rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu zo dňa 7. augusta 2003 č. 7002-66-4105/2003 podľa § 250j ods. 2 písm. c) a e) O.s.p. a vec v r a c i a žalovanej na ďalšie konanie.

Náhradu trov konania účastníkom n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

Sociálna poisťovňa, pobočka Poprad rozhodnutím zo dňa 7. augusta 2003 č. 7002-66-4105/2003 podľa ust. § 10 ods. 1 písm. d) a § 22 ods. 3 zákona č. 274/1994 Z.z. o Sociálnej poisťovni v znení zákona č. 242/2001 Z.z. predpísala žalobcovi poistné na nemocenské poistenie v sume 882,-Sk a uložila uvedenú sumu mu uhradiť do 15 dní odo dňa doručenia tohto rozhodnutia na účet Sociálnej poisťovne, pobočka Poprad.

Preskúmaným rozhodnutím zo dňa 24. marca 2014 č. 19141-4/2014-BA žalovaná rozhodla o odvolaní žalobcu tak, že rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Poprad č. 7002-66-4105/2003 zo 7. augusta 2003 potvrdila.

Žalobca sa žalobou zo dňa 08.04.2014 a jej úpravou zo dňa 24.07.2014 domáhal zrušenia rozhodnutia žalovanej zo dňa 24. marca 2014 č. 19141-4/2014-BA, ako aj rozhodnutia Sociálnej poisťovne, pobočka Poprad zo dňa 7. augusta 2003 č. 7002-66-4105/2003 a vrátenia veci žalovanej na ďalšie konanie.

V dôvodoch žaloby a jej úpravy namietal, že postup žalovanej a prvostupňového správneho orgánu je v rozpore so zákonom.

Poukázal na to, že Sociálna poisťovňa, pobočka Poprad začala konanie vo veci predpísania poistného za obdobie apríl 2003 až jún 2003 dňa 7. augusta 2003 a predmetné konanie nebolo ukončené do 31. decembra 2003. V ďalšom konaní postupovala podľa právnych predpisov účinných pred 1. januárom 2004, t. j. podľa príslušných ustanovení zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní. S účinnosťou do 31. decembra 2003 upravoval podmienky účasti samostatne zárobkovo činných osôb na nemocenskom poistení a dôchodkovom zabezpečení zákon č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov. Podľa § 4a ods. 1 písm. c) tohto zákona sa za samostatne zárobkovo

činné osoby na účely sociálneho zabezpečenia považujú osoby, ktoré majú oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitných predpisov, s výnimkou znalcov a tlmočníkov, ak vykonávajú činnosť podľa osobitného predpisu v konaní pred štátnymi orgánmi a orgánmi, na ktoré prešli úlohy štátnych orgánov. Podľa platnej právnej úpravy účinnej od 1. júla 2001 do 31. decembra 2003, teda ustanovenia § 145a ods. 2 Zákona o sociálnom zabezpečení mohli byť na nemocenskom poistení a dôchodkovom zabezpečení zúčastnené aj také samostatne zárobkovo činné osoby, ktorým nevznikla povinná účasť na tomto poistení. Podľa § 145 ods. 4 Zákona o sociálnom zabezpečení samostatne zárobkovo činné osobe uvedenej v odseku 2 písm. a) účasť na nemocenskom poistení vzniká odo dňa prihlásenia sa na nemocenské poistenie, najskôr odo dňa podania prihlášky na nemocenské poistenie, a zaniká odo dňa odhlásenia sa z nemocenského poistenia, najskôr odo dňa podania odhlášky z nemocenského poistenia.

Argumentoval tým, že v spornom období bol považovaný za samostatne zárobkovo činnú osobu, keďže bol držiteľom oprávnenia na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu. Podľa § 5 zákona č. 132/1990 Zb. o advokácii bol zapísaný do zoznamu advokátov Slovenskou advokátskou komorou ako súkromný advokát dňom 13. mája 1991 a Predsedníctvo Slovenskej advokátskej komory ho rozhodnutím z 23. mája 2003 podľa § 6 ods. 1 písm. c) zákona č. 132/1990 Zb. o advokácii vyčiarklo od 30. júna 2003 zo zoznamu advokátov. Povinná účasť na povinnom nemocenskom poistení a povinnom dôchodkovom zabezpečení mu zanikla dňa 30. júna 2001. Dňa 8. októbra 2001 sa opätovne prihlásil na nemocenské poistenie podľa ust. § 145a ods. 2 Zákona o sociálnom zabezpečení a na základe čoho mu vznikla aj povinnosť toto poistné platiť. Podmienky platenia poistného, spôsob výpočtu, jeho výšku upravoval s účinnosťou do 31. decembra 2003 zákon č. 274/1994 Z.z. o Sociálnej poisťovni v znení neskorších predpisov. Poukázal na ust. § 14 ods. 1 písm. c) a § 14 ods. 7 Zákona o Sociálnej poisťovni a zdôraznil, že bol uznaný za dočasne práceneschopného v období od 22. apríla 2002 do 17. apríla 2003. Ukončenie jeho dočasnej pracovnej neschopnosti považuje za nezákonné a nesprávne. Nesúhlasil s tým, že žalovaná v rámci rozhodovania vychádzala zo stanoviska MUDr. B. Z. - vedúceho oddelenia lekárskej posudkovej činnosti Sociálnej poisťovne, pobočka Poprad zo dňa 30. septembra 2013, podľa ktorého odporúčania, uvedené v prepúšťacej správe z neurologického oddelenia v C., podľa ktorých by bolo u účastníka konania vhodné s určitým časovým odstupom zopakovať imunoalergologický profil a hlásiť sa do imunoalergologickej ambulancie nie sú dôvodom na pokračovanie pracovnej neschopnosti. Posudková lekárka teda správne odporučila ukončenie dočasnej pracovnej neschopnosti. Takýto stav nebol v tomto čase ani dôvodom na pokračovanie výplaty nemocenského.

Zároveň poukázal na to, že žalovaná v rámci odvolacieho konania odvoláciu námietku žalobcu šetrila v súčinnosti s odborom lekárskej posudkovej činnosti Sociálnej poisťovne, ústredie, ktorý k veci poskytol vyjadrenie zo dňa 18. marca 2014. Podľa toho vyjadrenia podľa § 54 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní odvolanie sa podáva na správnom orgáne, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal. Keďže odvolanie účastníka konania proti rozhodnutiu o skončení dočasnej pracovnej neschopnosti dňom 17. apríla 2003 nebolo v zákonom stanovenej lehote podané vecne príslušnému orgánu (v tomto prípade okresnému štátnemu lekárovi), odbor lekárskej posudkovej činnosti Sociálnej poisťovne, ústredie skonštatoval, že predmetné rozhodnutie je možné považovať za právoplatné, a tým správne. Zároveň sa odbor lekárskej posudkovej činnosti stotožnil so stanoviskom MUDr. B. Z., že trvanie dočasnej pracovnej neschopnosti účastníka konania bolo medicínsky opodstatnené do 17. apríla 2003. Rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 5C/277/2013-429 je vo vzťahu k tomuto konaniu právne irelevantný. O skutočnosti, že nebolo o oneskorene podanom odvolaní účastníka konania voči ukončeniu dočasnej pracovnej neschopnosti, ktoré podal dňa 22. apríla 2003 v Sociálnej poisťovni, pobočka Poprad, rozhodnuté okresným štátnym lekárom v C. je kompetentný sa vyjadriť tento lekár, a nie Sociálna poisťovňa. K námietke premlčania a uplynutia desaťročnej premlčacej doby uviedol, že mu bolo poistné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie predpísané dňa 7. augusta 2003 a skutočnosť, že žalovaná rozhodla o jeho odvolaní až dňa 24. marca 2014 nemá za následok uplynutie premlčacej doby.

Ďalej poukázal na to, že konanie o ukončenie práceneschopnosti občana (SZČO) pred lekárskou posudkovou komisiou dňa 17.04.2003 je potrebné považovať podľa zákona č. 71/1967 Zb. za správne konanie, a takáto komisia zložená s praktického lekára, posudkovej lekárky žalovanej a zdravotnej sestry je správnym orgánom prvého stupňa. Poukázal na ust. § 16 ods. 1 zákona č. 71/67 Zb., podľa ktorého účastník konania (práceneschopný), ktorý nemôže konať samostatne musí byť zastúpený opatrovníkom, ktorého mu v prípade, že nie je takto zastúpený ustanoví správny orgán. Podľa ods. 2 tohto ustanovenia za dôvod pre ustanovenie opatrovníka sa považuje aj porucha, pre ktorú účastník konania nemôže

sám konať. V spise sa nachádzajú doklady o jeho zdravotnom stave ku dňu 17.4.2003, napríklad od foniatra z O. MUDr. C. z roku 2001, kde je konštatované, že je absolútne hluchý a naslúchací aparát nemá účinok. To isté konštatoval aj MUDr. P. z C. a FN C. v novembri 2002 dokonca ako surditas. V októbri roku 2002 primár neurológie FN O. MUDr. M. skonštatoval aj poruchu reči - skandovanú reč pre postihnutie CNS. To isté sa uvádza aj v správe neurologickej kliniky FN C., kde bol hospitalizovaný a bol mu vykonaný aj operačný zákrok na prínosových dutinách. Aj keď bol advokát, jeho zdravotný stav mu neumožňoval zrozumiteľne hovoriť a už vôbec nie sa dorozumieť pre absolútnu hluchotu spojenú s postulačnou vadou. Ak s ním LPK od roku 2002 až do 17.04.2003 konala bez ustanovenia opatrovníka, príp. bez jeho manželky, došlo k porušeniu ust. § 16 Zákona o správnom konaní, ale aj k porušeniu jeho práva na spravodlivé a nestranné prejednanie jeho záležitosti správnym orgánom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. V rozpore u ust. § 53 Zákona o správnom konaní LPK napriek tomu, že odvolanie do zápisnice ústne podal, táto ako správny orgán s ním odmietla komunikovať a nezaprotokolovala odvolanie do zápisnice, a preto musel podať dodatočne odvolanie v lehote zákona podaním z 22.04.2003 v písomnej forme. V tomto odvolaní poukázal na to, že správny orgán nezaprotokoloval jeho odvolanie podané okamžite do zápisnice z jeho rokovania. Tvrdenie žalovanej, že odvolanie nepodal včas na príslušnom správnom orgáne, a preto nadobudlo právoplatnosť, považuje za absurdné. Z obsahu spisu vyplýva, že podaním z 30.04.2003 Sociálna poisťovňa pobočka Poprad postúpila jeho odvolanie Okresnému úradu v Kežmarku MUDr. I., ktorý mal o veci ako druhostupňový správny orgán rozhodnúť. Zdôraznil, že nečinnosť v rozhodovaní o jeho odvolaní voči ukončeniu PN bez ohľadu na to, kým je zavinená nesmie byť za žiadnych okolností vyhodnocovaná proti nemu.

Vytýkal žalovanej, že svojím postupom, keď rozhodla na základe vyjadrenia posudkového lekára v O. MUDr. B. Z. zasiahla do jeho práva tým, že v rozpore s §§ 20, 53, 54, 55 Zákona o správnom konaní si osvojila právo rozhodovať vo veci, kde nebola vecne príslušným odvolacím správny orgánom. Takýmto postupom žalovanej bol ukrátený na práve rozhodnúť o jeho odvolaní proti ukončeniu PN dňa 17.04.2003 správnym orgánom druhého stupňa na to príslušným, ako aj na možnosti využitia postupu podľa § 244 a nasl. O.s.p. v prípade, ak by odvolací správny orgán jeho odvolanie zamietol..

Zdôraznil, že už uvedené okolnosti vylučujú oprávnenosť vyrubenia poistného zo strany pobočky SP v Poprade, lebo jeho zdravotný stav nebol náležite zhodnotený príslušným odvolacím správny orgánom, v konaní mu nebolo umožnené konať v súlade s jeho právami účastníka konania a je naďalej spochybnené to, že bol schopný výkonu svojho povolania advokáta a nebol z povinnosti platiť nemocenské poistenie vylúčený. Stanovisko LPK ako správneho orgánu I. stupňa, s ktorým sa stotožnil žalovaný, že bol schopný pracovať ako advokát od 17.04.2003 do vynúteného ukončenia výkonu advokácie 30.06.2003 je nepochopiteľný medicínsky aj právny lapsus.

Poukázal na ust. § 135 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého súdy posudzujú aj otázky, o ktorých patrí rozhodnúť inému orgánu. Nakoľko o jeho odvolaní príslušný správny orgán bez jeho zavinenia doteraz už dvanásť rok nerozhodol, podľa jeho názoru je krajský súd oprávnený posúdiť otázku jeho práceschopnosti v období po 17.04.2003 ako predbežnú otázku sám, pretože bez nej sa nedá posudzovať oprávnenosť postupu žalovanej pri predpise nemocenského poistenia, ktoré si voči nemu uplatnila.

Poukázal aj na ust. čl. 39 ods. 1 Ústavy SR, podľa ktorej každý má právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe a pri nespôsobilosti na prácu. Postupom žalovanej a jej pobočky v Poprade od 17.04.2003 bol ukrátený na tomto jeho ústavnom práve a namiesto vyplatenia nemocenských dávok, ktoré by mu umožnili nadobudnúť schopnosť pracovať, prípadne namiesto priznania plného invalidného dôchodku, ktorý jeho zdravotný stav odôvodňoval, žije dodnes iba z čiastočného invalidného dôchodku v sume 208,30 Eur. Od 17.04.2003 svoje právnické povolanie vôbec nevykonával. Je nezamestnaný a už ho ani nikto nezamestná. Dosah konania žalovanej na jeho práva bol doslova likvidačný. Podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy SR môžu štátne orgány konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Žalovaná všetky uvedené články ústavy, ale aj zákonov flagrantne v jeho neprospech porušila, a to opakovane.

Správny orgán vo veci jedenásť rokov (ne)konala a naďalej koná v rozpore s právom, ale aj v rozpore s medicínskymi princípmi týkajúcimi sa invalidity, resp. pracovnej neschopnosti. Tvrdenie žalovanej, že odvolanie voči ukončeniu PN nepodal na správny orgán, ktorý o ukončení PN rozhodol, odporuje skutočnému stavu veci, pretože ešte na posudkovej komisii dňa 17.04.2003 MUDr. M. a MUDr. C. -

posudkovej lekárke SP Poprad oznámil, že podáva voči rozhodnutiu o skončení jeho práceneschopnosti odvolanie. Jeho odvolanie lekári odmietli zaprotokolovať do zápisnice z LPK a nebolo v jeho moci donútiť ich aby tak urobili. Poukázal na výpis z jeho zdravotného záznamu o tom, že praktický lekár aj posudková lekárka MUDr. C. z O. konali od decembra 2002 v jednoznačnom úmysle odmietnuť mu zdravotnú starostlivosť a navyiac mu odmietnuť aj poskytnutie hmotného zabezpečenia podľa ústavy v situácii, keď pre zdravotný stav nebol schopný vykonávať jeho povolanie advokáta.

Zdôraznil, že po 17.04.2003 nastali veľkonočné sviatky a prvý pracovný deň bol utorok 22.4.2003, zašiel som v tento deň k MUDr. M. v A. Z. a chcel mu osobne doručiť odvolanie voči skončeniu PN. Lekár ho omietol osobne prevziať a preto ho doručil do podateľne SP Poprad dňa 22.04.2003 osobne.. Neobstojí preto názor SP - ústredie Bratislava, že nepodal odvolanie na príslušnom orgáne. Nejednalo sa o ukončenie PN praktickým lekárom mimo rozhodovania LPK, ale o skončenie PN na LPK (lekárskej posudkovej komisii). Odvolanie podal jednak na rokovaní LPK osobne a jednak písomne. Všetky účinky včas podaného odvolania nastali a nik nemá právo svojvoľne dnes tvrdiť, že rozhodnutie o skončení PN nadobudlo právoplatnosť ešte v apríli 2003. Tak ako môže občan na konaní súdu podať okamžite voči rozhodnutiu odvolanie, tak je možné aj v prípade konania na správnom orgáne (inom orgáne verejnej moci) v situácii, ak je účastník prítomný podať odvolanie do zápisnice z konania. Pripojené listinné dôkazy preukazujú, že dňa 17.04.2003 odvolanie na LPK podal. Ešte dňa 17.04.2003 písomne vyhotovil odvolanie, doručil ho 22.04.2003 SP a v ňom uvádza, že LPK odmietla zaznamenať do zápisnice podané odvolanie. To vylučuje, že po jedenástich rokoch by o tej veci vypovedal účelové nepravdu. Potvrďuje to aj pripojená dokumentácia od MZ SR zo 06.05. 2003 .Zo skutočnosti, že o jeho odvolaní nebolo rozhodnuté včas a doteraz správnym orgánom na to príslušným, možno nepriamo vyvodzovať, že SP Poprad v skutočnosti nedoručila moje odvolanie z 22.04.2003 na tento správny orgán, a preto o ňom ani nebolo nikdy rozhodnuté.

Namietal, že neobstojí postup SP Bratislava, keď sama posudzovala otázku správnosti ukončenia jeho PN v roku 2003 prostredníctvom svojho lekára z O. MUDr. Z., a to 30.09.2013, čo je viac ako desať rokov od odvolania. Týmto postupom ho správny orgán obral o opravný prostriedok proti rozhodnutiu toho správneho orgánu, ktorý mal v roku 2003 o mojom odvolaní voči ukončeniu PN rozhodnúť, pretože také rozhodnutie bolo preskúmateľné súdom podľa O.s.p..

Ďalej argumentoval tým, že otázka oprávnenosti vyrubenia nedoplatku na poisťnom je závislá od správnosti posúdenia jeho zdravotného stavu ku dňu 17.04.2003. Tento stav je aj dnes možné jednoznačne a objektívne zistiť z lekárskeho dokladov, ktoré pripojil k odvolaniu v roku 2003, ako aj z dokladov predložených SP v priebehu konania o jeho odvolaní. Postup aký zvolila po jedenástich rokoch SP - ústredie Bratislava je absolútne nezákonný. To, či je niekto práceneschopný, resp. dokonca invalidný je nutné posudzovať vždy individuálne s ohľadom na pracovné zaradenie pacienta a tiež s ohľadom na možnosť využitia jeho pracovného potenciálu. Poukázal na prípady baletákov, resp. operných spevákov, ktorí pre ochorenie kolena či členka, príp. ochorenie hlasiviek môžu byť dlhodobo PN, prípadne aj trvale invalidní. Na druhej strane administratívny pracovník s takým postihnutím nebude ani práceneschopný.

Ako dôkaz nezákonnosti postupu SP Poprad aj SP Bratislava pripojil uznesenie OS Liptovský Mikuláš sp. zn. 5C/277/2013 a odvolanie proti nemu, ktoré dokazuje, že v rokoch 2002-2003 a ani neskôr nemohol pracovať ako advokát, pretože pre hluchotu kombinovanú s poruchou reči a parkinsonizmom musel mať v konaniach na súdoch opatrovníka. Preto neobstojí záver SP Poprad potvrdený SP - ústredie Bratislava v roku 2014, že je povinný zaplatiť poistenie za dobu od 18.04.2003 do ukončenia výkonu advokácie dňa 30.06.2003. To, že o jeho včas podanom odvolaní nebolo do dnešného dňa rozhodnuté správnym orgánom na to príslušným, nemôže byť posudzované na jeho škodu, a navyiac orgánom, ktorý sám o ukončení PN dňa 17.04.2003 posudkovou lekárkou SP Poprad MUDr. C. rozhodol.

Poukázal ďalej na skutočnosť, že do rozhodnutia o jeho odvolaní voči rozhodnutiu, ktorým mu bolo predpísané doplatiť poisťné za dobu od 18.04.2003 do 30.06.2003 ubehlo viac ako desať rokov. Všeobecná objektívna premlčacia lehota je maximálne desať rokov a to, že konanie o odvolaní trvalo tak dlho, nemôže byť dôvodom na „predĺženie“ lehoty na strane žalovanej, lebo nejde o spočívanie lehoty na jeho strane.

Podľa Ústavy SR čl. 48 ods. 2 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ĽP a ZS má každý právo na to aby jeho záležitosť bola prejednaná v primeranej lehote. Doba viac ako desaťročnej vedomej nečinnosti a protiprávnosti konania na strane SP Poprad nemôže byť dôvodom na uplatnenie nároku, ktorý je jednoznačne už nevymáhateľný. Už sama táto okolnosť jasne svedčí o tom, že pri postupe v súlade so zákonom mal správny orgán konanie o údajnom nedoplatku na poistnom zastaviť pre jeho nevymáhateľnosť z dôvodu uplynutia lehoty premlčania, pretože som na túto okolnosť pred jeho rozhodnutím o odvolaní poukázal vo svojich podaniach.

Žalovaná v písomnom vyjadrení k žalobe navrhla žalobu ako nedôvodnú zamietnuť.

V správnom súdnictve preskúvajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb, alebo ktorými môžu byť ich práva právom chránené záujmy alebo povinnosti priamo dotknuté (§ 244 O.s.p.).

V prípadoch, v ktorých zákon zveruje súd v rozhodovaní o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov sa postupuje podľa ustanovení tretej hlavy piatej časti O.s.p. (§ 250i ods. 1 O.s.p.).

Krajský súd podľa § 244 a nasl. ust. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) preskúmal napadnuté rozhodnutie žalovanej i konaní, ktoré mu predchádzalo v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe (§ 250j ods. 1 O.s.p.), vypočul účastníkov konania, oboznámil sa s obsahom administratívnych spisov a ostatným spisovým materiálom a dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná.

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p. v správnom súdnictve preskúvajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

V intenciách ustanovení druhej hlavy piatej časti O.s.p. „rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov“ sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods. 1 O.s.p.).

Podľa § 250i ods. 1 O.s.p. pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia.

Pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu súd prihliadne len na tie vady konania pred správnym orgánom, ktoré mohli mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 O.s.p.).

Z administratívneho spisu súd zistil, že Sociálna poisťovňa, pobočka Poprad rozhodnutím zo dňa 7. augusta 2003 č. 7002-66-4105/2003 podľa ust. § 10 ods. 1 písm. d) a § 22 ods. 3 zákona č. 274/1994 Z.z. o Sociálnej poisťovni v znení zákona č. 242/2001 Z.z. predpísala JUDr. U. M. poistné na nemocenské poistenie v sume 882,-Sk za obdobie od 04/2003 do 06/2003. Uvedenú sumu mu uložila uhradiť do 15 dní odo dňa doručenia tohto rozhodnutia.

Výrok rozhodnutia odôvodnila tým, že na základe kontroly odvodu poistného na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie zistila, že žalobca ako platiteľ a odvádzate poistného na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie podľa ust. § 19 ods. 2 zákona poistné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie za príslušný kalendárny mesiac

- nezaplatili vôbec
- zaplatil nesprávne v nižšej sume

Týmto konaním došlo k porušeniu ust. § 14 ods. 1 písm. c) a d), § 15 ods. 3, § 19 ods. 2 a § 21 ods. 2 zákona v znení neskorších predpisov.

Proti tomuto rozhodnutiu podal žalobca včas odvolanie, ktoré odôvodnil tým, že dňa 17.04.2003 podal proti rozhodnutiu o ukončení dočasnej práceneschopnosti odvolanie, ktoré bolo zaslané na príslušný štátny orgán za účelom odvolacieho konania. Keďže do dnešného dňa nebolo o jeho odvolaní rozhodnuté, považuje rozhodnutie zo dňa 7. augusta 2003 za predčasné. Domnieva sa, že je povinnosťou štátneho orgánu o odvolaniach rozhodovať tak, aby nedochádzalo k prieťahom, ako je to v jeho prípade. Po obdržaní rozhodnutia vo veci ukončenia pracovnej neschopnosti bude možné posúdiť jeho nárok a v prípade jeho dôvodnosti bezodkladne požadovanú čiastku uhradiť.

Po podaní odvolania žalovaná rozhodnutím zo dňa 25. februára 2014 č. 19141-3/2014-BA konanie o odvolaní žalobcu zo dňa 7. augusta 2003 vo veci predpísania poistného na nemocenské poistenie prerušila do dňa doručenia všetkých dôkazov potrebných k presnému a úplnému objasneniu skutočného stavu veci.

Rozhodnutím zo dňa 24. marca 2014 č. 19141-4/2014-BA žalovaná ako odvolací orgán rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Poprad č. 7002-66-4105/2003 zo 7. augusta 2003 potvrdila.

Výrok rozhodnutia odôvodnila tým, že účastník konania, bol držiteľom oprávnenia na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu, na základe čoho mal na účely sociálneho poistenia do 30. júna 2003 právne postavenie samostatne zárobkovo činnnej osoby. Podľa § 5 zákona Slovenskej národnej rady č. 132/1990 Zb. o advokácii bol účastník konania Slovenskou advokátskou komorou zapísaný do zoznamu advokátov, ako súkromný advokát, dňom 13. mája 1991 (Oznámenie o zapísaní do zoznamu advokátov číslo: 41/91-dr. De/SI, z 13. mája 1991). Predsedníctvo Slovenskej advokátskej komory rozhodnutím z 23. mája 2003, podľa § 6 ods. 1 písm. c) zákona č. 132/1990 Zb. o advokácii, vyčiarilo účastníka konania od 30. júna 2003 zo zoznamu advokátov.

Účastník konania Prihlášku občana na nemocenské poistenie podal v Sociálnej poisťovni, pobočka Poprad, s dátumom vzniku účasti na nemocenskom poistení 8. októbra 2001 a s určeným vymeriavacím základom 8.000 Sk. Dňa 7. júla 2003 podal účastník konania Odhlášku občana z nemocenského poistenia a z dôchodkového zabezpečenia, s vyznačeným dátumom zániku účasti na nemocenskom poistení 30. júna 2003. Tento deň je zároveň dňom zániku právneho postavenia účastníka konania, ako samostatne zárobkovo činnnej osoby, z čoho priamo z § 145a ods. 2 písm. a) Zákona o sociálnom zabezpečení v znení zákona č. 242/2001 Z.z. vyplýva nemožnosť pokračovať v účasti na nemocenskom poistení po 30. júni 2003.

Účastník konania, ako samostatne zárobkovo činná osoba dobrovoľne zúčastnená na nemocenskom poistení poistné na nemocenské poistenie za obdobie apríl 2003 (od 18. apríla 2003), máj 2003, jún 2003 neuhradil vôbec, čo bolo právnym dôvodom na predpísanie dlžnej sumy napadnutým rozhodnutím (rozpis: príloha rozhodnutia číslo: 7002-66-4105/2003).

Dočasnú pracovnú neschopnosť, vznik ako aj dĺžku trvania, uznáva ošetrojúci lekár na základe zdravotného stavu pacienta. Práceneschopnosť môže byť uznaná z dôvodu choroby, pracovného úrazu, úrazu, choroby z povolania, iného všeobecného ochorenia či z dôvodu nariadenia karanténneho opatrenia. Nemocenské poistenie zamestnancov bolo do 31. decembra 2003 upravené zákonom č. 54/1956 Zb. o nemocenskom poistení zamestnancov v znení neskorších predpisov. Podľa citovaného zákona sa nemocenské poskytovalo najdlhšie počas jedného roku od začiatku pracovnej neschopnosti. V zmysle § 15 ods. 5 citovaného zákona nemocenské bolo možné poskytovať i po uplynutí podpornej doby, ak by sa mohlo na základe vyjadrenia posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia očakávať, že zamestnanec v krátkom čase nadobudne pracovnú schopnosť, takto sa však mohlo poskytovať nemocenské najdlhšie počas jedného roku od uplynutia podpornej doby. V prípade účastníka konania bola odôvodnená dočasná pracovná neschopnosť od 22. apríla 2002 do 17. apríla 2003, čo bolo pri vydaní napadnutého rozhodnutia správne zohľadnené.

Voči ukončeniu dočasnej pracovnej neschopnosti dňom 17. apríla 2003 podal účastník konania v Sociálnej poisťovni, pobočka Poprad, osobne dňa 22. apríla 2003 odvolanie. Odvolanie účastníka konania bolo listom zo dňa 30. apríla 2003 odstúpené MUDr. I., ktorý bol v tom období posudkovým lekárom na Okresnom úrade v Kežmarku. Sociálna poisťovňa, pobočka Poprad neobdržala, bez vysvetlenia dôvodov, odpoveď na tento podnet a ani účastník konania takúto odpoveď nedoložil. Z tohto dôvodu sa Sociálna poisťovňa, pobočka Poprad, opätovne obrátila na posudkového lekára, vecne

príslušného na základe zdravotnej dokumentácie rozhodnúť o trvaní dočasnej pracovnej neschopnosti účastníka konania. Podľa stanoviska MUDr. B. Z. - vedúceho oddelenia lekárskej posudkovej činnosti Sociálnej poisťovne, pobočka Poprad, zo dňa 30. septembra 2013, odporúčania, uvedené v prepúšťacej správe z neurologického oddelenia v C., podľa ktorých by bolo u účastníka konania vhodné s určitým časovým odstupom zopakovať imunoalergologický profil a hlásiť sa do imunoalergologickej ambulancii, nie sú dôvodom na pokračovanie pracovnej neschopnosti. Posudková lekárka správne odporučila ukončenie dočasnej pracovnej neschopnosti. Takýto stav nebol v tom čase ani dôvodom na pokračovanie výplaty nemocenského.

V rámci odvolacieho konania bola námietka účastníka konania prešetrená taktiež v súčinnosti s odborom lekárskej posudkovej činnosti Sociálnej poisťovne, ústredie, ktorý k veci poskytol vyjadrenie zo dňa 18. marca 2014.

Ku skutočnosti, prečo nebolo o odvolaní účastníka konania rozhodnuté okresným štátnym lekárom v C., je kompetentný sa vyjadriť vecne príslušný odvolací orgán a nie Sociálna poisťovňa.

Odbor lekárskej posudkovej činnosti Sociálnej poisťovne, ústredie, sa stotožnil so stanoviskom MUDr. B. Z., že trvanie dočasnej pracovnej neschopnosti účastníka konania bolo medicínsky opodstatnené do 17. apríla 2003.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že v období apríl 2003 (od 18. apríla 2003), máj 2003, jún 2003 účastník konania nebol vylúčený z povinnosti platiť poisťné na nemocenské poistenie ako samostatne zárobkovo činná osoba dobrovoľne zúčastnená na nemocenskom poistení. Poisťné na nemocenské poistenie za toto obdobie bolo účastníkovi konania predpísané v súlade s príslušnou právnou úpravou a zisteným stavom veci.

V administratívnom spise sa nachádza odvolanie žalobcu proti skončeniu pracovnej neschopnosti č. T 516/117, ktoré bolo doručené Sociálnej poisťovni, pobočka Poprad dňa 22.04.2003. Ďalej list Sociálnej poisťovne, pobočka Poprad adresovaný MUDr. I., okresnému štátnemu lekárovi, Okresný úrad Kežmarok zo dňa 30. apríla 2003 o odstúpení odvolania žalobcu proti ukončeniu dočasnej pracovnej neschopnosti z dôvodu, že pracovnú neschopnosť ukončil ošetrojúci lekár.

V spise sa ďalej nachádza stanovisko MUDr. B. Z., posudkového lekára Sociálnej poisťovne, pobočka Poprad zo dňa 30.09.2013 a 07.03.2014 k ukončeniu práceneschopnosti. Ďalej stanovisko k námietke vo veci dočasnej pracovnej neschopnosti riaditeľky pobočky Ing. V. Z. zo dňa 11. marca 2014.

Preskúmaním veci súd dospel k tomu záveru, že žaloba je dôvodná.

Podstatnou námietkou, ktorú bolo potrebné vo veci vyriešiť je, či bolo možné predpísať žalobcovi poisťné na nemocenské poistenie rozhodnutím zo dňa 7. augusta 2003 č. 7002-66-4105/2003 napriek nerozhodnutiu o odvolaní žalobcu proti skončeniu dočasnej pracovnej neschopnosti č. T 516/117 zo dňa 17.04.2003, ktoré bolo doručené Sociálnej poisťovni, pobočka Poprad dňa 22.04.2003, resp. či napriek tomu, že nebolo rozhodnuté o jeho odvolaní proti dočasnej pracovnej neschopnosti mohla žalovaná rozhodnúť o odvolaní žalobcu proti rozhodnutiu zo dňa 07.08.2003 č. 7002-66-4105/2003, ktorým mu bola predpísaná úhrada na poisťné na nemocenské poistenie len na základe stanoviska posudkového lekára pobočky z roku 2014 a stanoviska riaditeľky pobočky Ing. V. Z., teda Sociálnej poisťovne, pobočka Poprad zo dňa 11. marca 2014.

Podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy SR štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy SR kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa § 32 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstarat' potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

Podľa § 195 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. organizačná zložka Sociálnej poisťovne pred vydaním rozhodnutia postupuje tak, aby presne a úplne zistila skutočný stav veci, a na ten účel obstará potrebné podklady na rozhodnutie.

Podľa § 54 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní odvolanie sa podáva na správnom orgáne, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal. Odvolanie treba podať v lehote 15 dní odo dňa oznámenia rozhodnutia, ak inú lehotu neustanovuje osobitný zákon. Pokiaľ účastník konania v dôsledku nesprávneho poučenia alebo pre to, že nebol poučený vôbec, podal opravný prostriedok po lehote, predpokladá sa, že ho podal včas, ak tak urobil najneskôr do 3 mesiacov odo dňa oznámenia rozhodnutia.

Podľa § 24 zákona č. 274/1994 Z.z. o sociálnej poisťovni v znení zákona č. 242/2001 Z.z. a § 277 ods. 1 a 3 zákona č. 461/2003 Z.z. právo predpísať poistné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie sa premlčí za 10 rokov odo dňa jeho splatnosti. Právo vymáhať poistné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie sa premlčí za 6 rokov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia alebo platobného výmeru, ktorým sa toto poistné predpísalo.

Preskúmaním veci súd dospel k záveru, že žalovaná o odvolaní žalobcu nepostupovala v súlade so zákonom a vo veci rozhodla predčasne. Z obsahu administratívneho spisu a aj z podania a rozhodnutia žalovanej, ako aj zo žaloby súd zistil, že žalobca podal odvolanie proti rozhodnutiu o skončení dočasnej pracovnej neschopnosti. Bez toho, aby o tomto odvolaní bolo rozhodnuté, nemohla Sociálna poisťovňa, pobočka predpísať žalobcovi poistné za sporné obdobie. Rozhodnutie o odvolaní proti dočasnej neschopnosti nemôže nahradiť stanovisko posudkového lekára pobočky zdravotnému stavu žalobcu a dôvodnosti ukončenia pracovnej neschopnosti dňa 17.04.2003, ani prešetrenie s odborom lekárskej posudkovej činnosti Sociálnej poisťovne, ústredie a jej vyjadrenie zo dňa 18. marca 2014.

Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že vo veci bola zistená taká vada, ktorá má vplyv na zákonnosť rozhodnutia žalovanej, aj prvostupňového správneho orgánu. Zároveň dospel k záveru, že správne orgány vo veci nedostatočne zistili skutočný stav veci a na základe takto nedostatočne zisteného skutočného stavu veci vydali rozhodnutie, následkom čoho je rozhodnutie nezákonné.

Krajský súd preto zrušil rozhodnutie žalovanej v spojení s prvostupňovým správnym rozhodnutím podľa § 250j ods. 2 písm. c) a e) O.s.p. a vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní bude povinnosťou žalovanej vyzvať príslušný správny orgán, aby rozhodol o odvolaní žalobcu proti rozhodnutiu o skončení dočasnej pracovnej neschopnosti a až potom rozhodnúť aj v predmetnej veci. Zároveň bude povinnosťou žalovanej zväžiť predpísanie poistného žalobcovi vzhľadom na uplynutý čas v súlade so zásadou spravodlivosti. Správne orgány v danom prípade konali v rozpore s ústavou aj zákonmi, keď o odvolaní žalobcu nerozhodli viac ako 10 rokov.

Vzhľadom na ustanovenie § 24 zákona č. 274/1994 Z.z. o sociálnej poisťovni v znení zákona č. 242/2001 Z.z. a § 277 ods. 1 a 3 zákona č. 461/2003 Z.z. sa javí námietka premlčania vznesená žalobcom ako nedôvodná.

Ak sa žalobca v žalobe domáha, aby súd prejudiciálne rozhodol o ukončení jeho práceneschopnosti v rozhodnom období, súd považuje za potrebné uviesť, že v tejto veci nie je kompetentný prejudiciálne rozhodnúť.

O trovách konania krajský súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p. a účastníkom náhradu trov konania nepriznal, pretože úspešný žalobca si neuplatnil nárok na náhradu trov konania pred vyhlásením rozhodnutia a žalovaná zo zákona nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Najvyšší súd SR v Bratislave prostredníctvom Krajského súdu v Prešove a to písomne v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha, teda ako navrhuje, aby vo veci rozhodol odvolací súd.